

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

736

Vragen van het lid **Van Velzen** (SP) aan de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over *het stemrecht van gedetineerden*. (Ingezonden 11 oktober 2007)

1
Bent u nog steeds van mening dat het in het belang van onze democratische rechtstaat is dat gedetineerden het recht hebben om deel te nemen aan verkiezingen, tenzij zij uit dit recht zijn ontzet?¹

2
Kent u het artikel van H.J.B. Sackers?² Deelt u zijn mening dat de gedetineerde die wil stemmen, in de praktijk nog al wat problemen op zijn weg vindt en dat de indruk bestaat dat gedetineerden niet of nauwelijks stemmen?

3
Erkent u het probleem met betrekking tot het verlenen van een volmacht dat de oproepingskaart of stempas tenminste veertien dagen voor de stemming wordt verstuurd, terwijl een schriftelijk verzoek tot machtiging van een kiezer uiterlijk op de veertiende dag voor de stemming dient te worden ingediend, zoals weergegeven in uw antwoorden op mijn eerdere vragen?¹ Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat gaat u doen om te bevorderen dat gedetineerden beter gebruik kunnen maken van het recht te stemmen bij volmacht?

4
Wat vindt u van de suggesties om de gedetineerde kiezer te betrekken bij de ideeën over de mogelijkheid van het (uitbreiden van het) functioneren van mobiele stembureaus, en het project (of de Experimentenwet) Kiezen op Afstand (via internet of telefoon)?

5
Wat vindt u van de suggestie dat aan de strekking van de bepalingen uit de Kieswet kan worden voldaan als bijvoorbeeld commissies van toezicht «namens de kiezer» het penitentiaire stemlokaal controleren?

6
Kunt u beargumenteren waarom precies het inrichten van een stemlokaal in een penitentiaire inrichting een «grote inbreuk op de geregelde gang van zaken binnen de penitentiaire inrichting en de extra personele inspanningen» met zich mee zou brengen? Hoe groot schat u bijvoorbeeld de extra kosten voor personeel?

7
Deelt u de mening dat een aangepaste gang van zaken binnen de inrichting en eventuele extra personeelskosten principieel niet op mogen wegen tegen de uitvoering door een gedetineerde van zijn grondrecht? Kunt u uw antwoord toelichten?

¹ Aanhangsel van de Handelingen, nr. 983, vergaderjaar 2006–2007.

² H.J.B. Sackers, «Stemrecht in detentie, beter

een half ei dan een lege dop?», Sancties, aflevering 4, 2007, p. 210-218.

Antwoord

Antwoord van staatssecretaris **Bijleveld-Schouten** (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties), mede namens de staatssecretaris van Justitie. (Ontvangen 26 november 2007), zie ook Aanhangsel Handelingen nr. 498, vergaderjaar 2007–2008

1
Ja.

2
Dat een gedetineerde praktische problemen ondervindt, zal ik niet ontkennen. De problemen die een gedetineerde ondervindt zijn echter niet wezenlijk anders dan de problemen van andere groepen kiezers die op de dag van de stemming niet in persoon hun stem kunnen uitbrengen. Zoals ik in mijn eerder antwoorden heb gesteld is het niet goed mogelijk te onderzoeken of gedetineerden daadwerkelijk gebruik maken van hun stemrecht.

3
Een schriftelijk verzoek tot machtiging van een andere kiezer kan al worden gedaan voorafgaande aan de ontvangst van de oproepingskaart of stempas. De mogelijkheid om bij schriftelijke volmacht te stemmen wordt namelijk al op de dag van de kandidaatstelling, te weten de 43ste dag voor de stemming, ter openbare kennis gebracht. De formulering in de

wet staat er zelfs niet aan in de weg al eerder een dergelijk verzoek in te dienen. Het feit dat verkiezingen plaatsvinden is immers een algemeen bekend gegeven. Overigens versturen de meeste gemeenten de oproepingskaart of stempas al ruim voor de in de wet genoemde veertiende dag voor de verkiezingen aan de kiezer.

6

De dagelijkse gang van zaken binnen penitentiaire inrichtingen met een gesloten karakter is aan strikte regels gebonden. Het inrichten van een stemlokaal in de penitentiaire inrichting verstoort, zonder aanvullende personele maatregelen, de orde en veiligheid. Dit hangt met name samen met de ruimtelijke organisatie van de desbetreffende inrichting en daarmee verbonden de gedetineerdenbewegingen. De kosten van de noodzakelijke aanvullende personele maatregelen in de inrichting lopen vanwege verschillen in gebouw en regime sterk uiteen.

4, 5 en 7

Ik verwijs hier naar de kabinetsreactie op het rapport van de Adviescommissie Inrichting Verkiezingsproces die heeft voorgesteld dat er voor gedetineerden stemplaatsen worden ingericht in gevangenissen.